

Síðsøga

Óli Jacobsen

Jovina Højgaard:

ABBI HEIÐRAÐUR AV AMTMANNINUM

Hesa ferð fortelur Jovina millum annað eisini um abban, mammuna og pápan, tá ið hann var søktur á Bankanum

Jovina

Søgan byrjar, tá ið Jovina er helt lítil

2. partur

Abba dámdi væl at velja, og hann var glaður fyri bøn, hann hevði valt. Ein dagin, meðan hann var í skúlanum, kom Olrik amtmaðurin sjálvur annar til Æðuvíkar. Teir spurdu abba, hvørji amboð hann hevði brúkt. Abbi vísti teimum hakan, spakan og kvíslina. Amtmaðurin helt hetta vera prisverdugt. Í 1934 fekk abbi fyrstu premiu, kr. 100, fyri væl veltan bøn.

Eg havi funnið takkarbrævið til amtmannin, har hann við vakrari skrift skrivar:

Her med sender jeg en hjertelig Tak for den Præmie, som jeg har modtaget, og som jeg i min Alderdom er meget glad for at have modtaget og som har givet mig megen Trøst og Opmuntring, nu jeg er bleven gammel og jeg er kommet til Støvets Aar.

*Hermed i stor Ærbødighed
Hans Hansen
Avevig*

Abbi var gudrøkin maður. Tey fyrstu árin las hann lestur í Ólavstovu hvønn sunnumorgun. Seinni las hann inni hjá okkum í Hanusarstovu. Hann sang altíð, eisini fyri okkum. Eg minnst serliga ein

sang, hann plagdi at syngja: »Har du ej lyst til i Himlen at komme.«

Søktur á Bankanum í 1917

Pápi mín, Óla Hans, var sín fyrsta túr til skips við við Brestir. Hetta var í 1917 á Føroya Banka. Hetta var undir fyrra heimsbardaga, bankin var av Týsklandi lýstur at vera vandaðki. Tá kemur ein týskur kavbátur til skipið og gav teimum boð um at fara í bátin, tí skipið skuldi søkkast.

Pápi var bara 14 ára gamal og lítil á vøkstri. Teir mundu taka synd í honum, so teir góvu pápa sjokolátu. Eisini tveittu týskararnir honum stívlar, sum teir høvdu tikið í lugarinum, tá teir sóu, at hann grátandi var farin á leistum í bátin.

Teir komu til lands í øllum góðum. Andreas í Túni var skipari. Ein av manningini var systkinabarn pápa, Petur Hans Hansen.

Í teirri røðini vit høvdu við dóttir hansara, Mariu Hansen í Norðragøtu, varð greitt nærri frá hesi hending. Manningin varð tikin upp av sildabátinum Vigilant og sett av á Trongisvági.

Fleiri onnur skip vórðu søkt í sama viðfangi, men sum við einum undri bjargaðust allar manningarnar.

Annars var pápi nógv til skips. Hann var við Mjóvanesi hjá Andreas í Túni og Høganes hjá Dia á Roykheyggi. Hann sigldi fram til byrjanina á krígunum í 1941. Hann upplivdi eisini, at skotið var eftir teimum á veg úr Havn.

Søgan hjá mammu

Foreldrini hjá mammu vóru Olevina f. Poulsen av Lag í Svínø og Jógvan Guttormsen av Norðtoftum, kallaður Tofta Jógvan. Tey búðu í try á Svínø og fluttu til Norðdepil í 1903.

Mamma kom ung til Havnar, har hon tænti hjá Hans Jacob og Amandu, foreldur Helga í Smæruni.

Í Havn kom hon í Ebenezer, har hon varð umvend og doypt. Seinni tænti hon hjá Olaf á Viðareidi. Har kom hon serliga at kenna sonin, Haldór, og vóru tey væl allar teirra

dagar. Mamma sendi honum eina ferð eitt krúss sum tinganest.

Seinni kom hon at tæna hjá Olaf á Stongunum, handilsmann í Klaksvík.

Hon var trúlovað við Einar Christiansen, f. 1898, úr Leirvík. Ein beiggi hansara var Gunnar Kallsberg.

Tey skuldu giftast, og hann var farin at byggja, men fyrst skuldi hann fara ein túr við Irex hjá Absalon á Skála at forvinna nakað av peningi. Hetta var í 1927. Men hann fekk blindtarmsbruna umborð. Áðrenn tað fekst lækna hjálp brast blindtarmurin, og hann doyði á veg til lands. Hann er jarðaður á Norðfjørðinum á Eysturlandinum.

Hetta var ein syrgilig lagna hjá einum 28 ára ungum manni. Tað eru eisini fleiri í ættini, sum er uppkallaðir eftir Einar, ein teirra var Einar Kallsberg, sonur Gunnar. Tá ið Einar doyði, fingur mamman og teir tveir brøðurnir, Lutherus og Theodor, húsini gjørd liðug, og tey fluttu inn hagar.

Mamma kom so til Æðuvíkar at halda hús hjá abba. Tað rann saman millum hana og pápa og tey giftist í 1930. Mamma gloymdi ikki sín deyða drong. Stór mynd av honum hekk uppi í stovuni hjá okkum, alt tað eg minnst. Tað var eisini tosað um hann heima. Men mamma legði altíð dent á, at hóast tað var hon líka góð við pápa!

Bleiv góðkend í Æðuvík

Mamma var ikki beinanvegin góðkend í Æðuvík, tí hon var »baptist.« Men tá fór spanska sjúkan at ganga, og øll í bygdini løgðust uttan mamma.

Hon gekk tá hús úr húsi og hjálpti so frægt hon kundi. Tá bleiv hon eisini góðkend av allari bygdini.

Fuglfirðingar plagdu at koma til Æðuvíkar at hava gatumøti. Ein teirra var Victor Danielsen. Viðraði ikki var møtið hildið inni hjá okkum. Menn plagdu eisini at kom av Toftum sum Kissa á Torkilsheyggi, Andreas í Túni og aðrir.

Victor var sera hjálpsamur. Eina ferð fór pápi til Havnar at keypa tak, men hann átti ikki fyri tað. Tá kemur hann í samband við Victor, hann bað pápa bara keypa, so skuldi

hann greiða tað figgjjarliga.

Tað komu eisini fólk frá heimamissióni at halda møti, tey vóru í skúlanum.

Annars kom missiónshús í Æðuvík í 1972. Her hevur verið sunnudagsskúli síðan 1982. Æðuvík hoyrir til kirkjuna á Nesi, men nakrar ferðir árliga kom prestur at hava gudstænastu í missiónshúsinum.

Rituvík var ikki so langt burtur, einar fimm kilometur eftir vegnum. Mamma var altíð so væl við Lauru Einarsson, sum saman við manninum vóru millum teir islendingar, sum fluttu til Føroya í teirri tíðini, tað var nógv betri at búgva í Føroyum enn í Íslandi.

Laura plagdi at binda fyri fólk, men mamma og hon plagdu eisini at biðja saman. Laura var ein av teimum fáu adventistunum í Føroyum.

Bønin hjálpti

Eg varð elst av okkum fyra systur. Hinar vóru Hanna f. 1932, Jona f. 1934 og Henny f. 1939.

Eg bleiv sjúk í búkinum sum nýfðingur. Mamma ringdi til jarðarmóðurina, og spurdi hvat hon skuldi gera. Hon helt, at tað var mjólkina, sum eg ikki toldi. Men hon helt, at mamma skuldi bara halda fram at geva mær bróst, tí tað fór nokk at javna seg. Men eg bleiv bara verri og verri. So mátti hon hava lækna til mín. Hann segði, at tað var magaeitran sum bagdi. Men fyri hesum var einki medisín, so hann kundi ikki hjálpa. Eg bleiv bæði gul og blá av eitranini.

Mamma var trúgvandi og trúði uppá bøn. Hon ringdi tiskil til Petru Andersen í Havn.

Mamma kærði sína neyð fyri hana. So sigur Petra við mammu: »Nú skal tú gera sum tað stendur í Bibliuni. Tú skalt salva hana við olju og leggja hendurnar á hana og biðja fyri henni í Jesu navn. So skulu vit biðja sama klokкусlett.« Mamma so gjørdi, og tá ið hon hevði biðið, sá hon broyting og eg fekk farvuna aftur. So gav hon mær fyrst vatn, síðan vatn blandað við mjólk, og eg var púra frísk.

Petra var av Guttusenfólkinum í Havn. Ein kendur beiggi var Jens Christian,